

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

110.

47

Q. D. B. V.
De

EO, QUOD ABOMI-
NABILE DEO EST,

ceu caractere
LEGIS MORALIS

In
ALMA FRIDERICIANA
PRÆSIDE

OH. FRANCISCO BUDDEO,
Philof. Moral. P. P.

A. D. XXVIII. Febr. A. MDC XCIV.
disputabit publice

MARTINUS Schulz /
Stendaliã-Palæo March.

HALÆ, Listeris SALFELDII, Regiminis Elef. Brandenb. Typ.

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

Ternæ quicquid vetuere vo-
lumina Legis
Ut detestandum damnat
ubiq; DEUS.

Hoc Legum eximium nobis Insigne
sacrarum;

Sed simul Ingenii nobilioris erit.
Perge DEI gnavo scrutari pectore Le-
ges,

Conatus semper provehet ille tuos.

Doctiss. DN. RESPONDENTI
ita gratulatur

SAMUEL STRYKIUS, D.

Acad. Hall. DIRECTOR.

*Um cathedram scandis, Schulzi doctissime,
mentem*

*Egregiè doctam pagina docta probat.
Profers thesauros dederat quos Lipsia quondam,
Et queis addit opes largiter Hala suas.
Gratulor ex animo, si perges, digna labore
Præmia (quod voveo) patria chara dabit;*

benevolentiam testaturus scrib.
D. JOHANNES CHRISTIANUS OLEARIUS,
Consistorialis, Pastor Prim. & Inspector.

Cum tractes, S CHULZI,

Digna facis ^{Jova} studēs, digna rim-
Gratulor. Et fructus, ^{Et bonos}

Quem meruit dudum cura

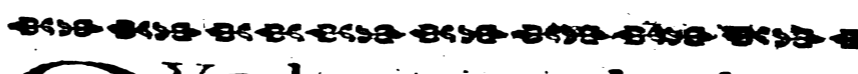

Qvæ justī sit norma cupis, qv
Qvis legum sensus? Iudi

Qvæ sint Morali permīssa negat
SCHULZIUS hāc charta

Lipsia Te celebrat, laudes depro
Et laudum præsens pagina

Ipsaq; decernit jam patria digna
Tu sacra in ade Dei

Qvod precer, ulterius
un

Det DEUS ætatem

Eximio Dno. Respondenti, affini &
fide Pyladea dignissimo scrib

cuncta adp
in sui memorian

S. f

Q. D. B. V.

§. I.

HAbuerunt Hebræi præ ceteris orbis gentibus hoc præcipuum, ut non tantum moralibus, (a) ut vocantur legibus, quid jus fasque & nefas esset edocerentur; sed ipsius DEI sanctionibus, & Respublica illorum stabiliretur, ab eodem quoque sacrorum ritus ac ceremoniarum illis præscriberentur. Quæ ergo illis observabantur æterni Numinis scita, literis mandavit publicavitque Moses. Neque enim Rempublicam illorum saltem formavit legibus, sed & divini Spiritus afflatu percussus, ea subinde inculcavit, quorum ad omnes homines latè vis pertinet. Idem sæpius conjunxit & moralibus præceptis mox addidit ea Numinis iussa, quæ in Hebræorum saltem gratiam, publicis tabulis

A mo:

nummentisque consecrabantur
 ritè discernere ac dijudicare
 refert. Forentes quidem
 ritusque sacrorum, ad alia
 tes: hodie insuper vi omni
 Quæ verò Morales vocantur
 ignorandæ sunt aut negligere
 Magistris & sua ritè agno-
 eademque detestari, ad h
 mam suos exigere & pro vi
 res debeat.

(a) *Vocabulo legis moralis, tur
 positivas universales comp
 desoph. fol. 464. seqq. alibi
 Breviar. Cap. VIII. Tb. 16.
 mafius, in Jurisprudens. Di*

§. II. Discrimen h
 ficulter deprehenditur.
 non uni genti, sed hum
 tam agnoscimus, quis r
 Quandoque tamen con
 delitescat, nec delimitib
 gentes, an verò ad sol
 certi quid pronunciari
 quidem de κριτηρίοις ac
 veritatis indagator, qu

antur. Ea
 icare omni
 m Hebræo
 alias non
 omni ac usu
 cantur, ad
 gligendæ
 agnoscer
 ad haru
 pro virib

, tum le
 Complect
 alibi
 b. 16. p. 47
 e. Divinã
 en harun
 ur.
 humano
 quis non
 contin
 itibus e)
 solos f
 ciani lic
 ac cha
 qui re

naturæ, tum etiam
 Vid. Danhauser
 serius ad Hülsemann
 Excellentiss. Doct.
 l. c. 11.
 legum ha
 lam enim
 genen à
 ad morale
 it, ut an
 us, sint ne
 lebræos e
 at. Tum
 eteribus sol
 m omnem pa

stant. Maximè vero rerum atq; verborum nexum, sermonis indolem, & quicquid ad mentem divini Legislatoris perscrutandam facit, id omne in subsidium vocat. Flexus certè sibi disponunt irremediabiles, qui filum ejusmodi Ariadneum fastidientes, incerto gradu huc illuc feruntur, & præcipiti non raro casu ruunt.

§. III. Hebræorum Doctoribus (b) ipsæ Legum notiones argumentum præbent. Namque Leges Morales מוסר & מוסר Judicia, jura, præcepta, seu mores universo humano generi præscriptos: ceteras quæ à Numine singulariter ipsis imperatæ sunt, מצות ritus, non tantum ipsi nuncupant, sed & à Mose ceterisque Scriptoribus sacris, hisce discerni nominibus, contendunt. Sed & ex coelestis veritatis assertoribus nonnulli in hoc vocum discrimine, causæ suæ præsidium collocarunt. Ast perperam. Hebræos quod attinet, illi sibi non constant. Etenim quæ antiquioribus מוסר vocantur, aliis in Pesiktah Sotartah vocantur מצות. In divinis autem litteris hoc non observari discrimen, inde palam est, quia Deut. VI. 2. & Pl. CXIX. 8. voce מוסר morales quoque designantur leges. Accedit, quod singulæ leges hisce minimè insigni-

gniantur notionibus. Ubi ergo
istae voces, non profectò isdem
leges.

(b) Vid. Moses Maimonides in
c. 28. In Gemarâ ad Traktat. Je
ni Numinis essatum: *judicia
tis, atq; statuta mea* וקוּרֵי חֻסְפוֹ
Dominus Deus vester, ita interpre
תַּעֲשֶׂה תְּהִלָּתִי שְׂמֵלֵי
נִכְתָּבוּ מִן הַוַּי שִׁכְתָּבוּ
lud, *jura mea facietis, intelligen
meti scriptis nondum mandaren
buerant.* Enumeratis deir
ptis, addunt: שְׂמֵלֵי
וְהַוַּי שִׁכְתָּבוּ עֲלֵיהֶם
Illud vero: *Statuta mea custode
non solum mens humana p
mundi impugnant.*

§. IV. De aliis ita
simus, necessitas jubet.
cetera nunc taceam, no
fuisse sententiam, mora
quoties de transgresso
abominationi Domin
liguntq; ut non semp
ceptis hanc formula
datur, hanc ejus vici
profectò videtur nu
ties hisce verbis lex

merè & sine ratione hiſce inniti videamur funda-
mentis, rem omnem ex primâ arceſſere origine,
& diſcutere accuratius, ſine præjudicatis tamen
opinionibus, litate veritati iuvabit.

§. V. Quod Latini *Abominationem* vo-
cant, Hebræis non unâ eâdemque ratione di-
citur. Namque & תועבה & קדש ſive קדש & תועבה
illis *abominationem* ſive *rem abominabilem* de-
notat. Sed de voce תועבה non eſt quod ſimus
ſolliciti. In noſtro enim argumento nullus pla-
nè huius vocis uſus eſt, & ſi genuinam ejus in-
dolem ſpectes, rem foetidam, vel carnis putrefa-
ctæ foetorem denotat. (c) Sumpſerunt quoq;
hoc ſibi nonnulli interpretes, ut rem foetidam
quamcûnq; abominandam dicerent; quemad-
modum vocem תועבה, Sam. XXVII. 12, quidam
exponunt. Sed de hiſce omnibus diſquirere, o-
mnesque excutere minutias à noſtro inſtituto
alienum eſt. Quare in voce תועבה, quæ præci-
puè à Moſe huic negotio accommodatur, o-
mnis labor occupabitur; de hac autem quicquid
dictum fuerit, de altera voce קדש, intelligi debet.
Promiſcuè enim sæpius uſurpantur & ſignifi-
candi ratione ac modo proſus inter ſe conve-
niant.

(c) Ita difertè R. *Salomon ben Mos*
ad Ef. LXV. 4. *וּמִנְדוּי וְיִי*
caro cuius odor & *אֲפֵקְטוּס מִנְדוּי*
aspectus mirat.

§. VI. Ceterum Inter
scitum est, in sermone, divi
mortalium indolem haud
deque sanctissimo Numine
quæ hominum propria su
dem efferat. Ex horum
natio sic, non est quodam
dine progrediamur, quid,
designet abominatio, est

§ VII. Iple Moles:
rum erga Hebræos indic
ominatio *וּמִנְדוּי אֵיִתְיֹוֹת*
coris. (d) Acerbissimum
odium, origo & causa
homines Scytharum
Ægyptum, urbes æq
cenderant: Ægyptiis
tem nihil erat reliqui.
rum summam in
Misphragmuthosis R
figaret, eijceretq; Quo
crarentur Pastores

0127
bus, quin ipsa, quâ nihil charius est, libertate, per
quinque eos spoliaverant secula? Hinc igitur om-
ne genus pastorum Ægyptiis *abominatio*, (f)
h. e. valdè abominabile visum. Radices quippe
in posterorum animis agit odium à Parentibus
conceptum. Idque vires ac incrementa non
raro sumit, ut nescio cui naturali averfationi ac
indoli, gentium dissensiones perperam tribuan-
tur. Id quod Gallorum Hispanorumq; exem-
plo docet Mazarinus Cardinalis apud Galea-
tium Gvaldum. (g) Et istud quoque Ægyptiis
contigit. Quod vero Petrus Cunæus (h) de odii
hujus causâ tradit, longius arcessivit ipse, Ægy-
ptiisq; male accenset hosce Pastores, qui infen-
sissimi potius erant illorum hostes.

(d) Genes. XLVI. 34. (e) Africanus hosce Pastores Phœ-
nices fuisse autumat, vid. Syncellus p. 61. Nomina illo-
rum ceu Phœnicia interpretatur Samuel Bochartus *Geo-*
graph. S. lib. I. c. IV. Ego verò Arabiam illos incoluisse
cenfeo. vid. Joh. Marshamus in *Can. Chron. Sec. VIII.*
p. 104. Vehementer ergo decipitur Flavius Josephus;
per Pastores apud Ægyptios Scriptores Jacobi designa-
ri progeniem autumans. Sed ipse, quem laudat, Mane-
thos eum rectiora docere potuisset *lib. II. Ægyptiac.* vid.
Josephus *c. Appionem lib. I. p. 1039.* (f) vid. Glassius *Gram-*
mat. S. lib. III. Tract. I. Can. VII. p. 26. (g) in *Histor. Pacific.*
Pyren. p. 90. (h) *lib. I. de Republ. Hebr. c. V.*

§. VIII.

§. VIII. Non minori odio de causâ deinceps Hebræi & Egyptios. Tristis labor & species, quoties illorum meretur, non poterant non planderi Ægyptii. Id tamen ne fieri cepto singulari cavit: (i) *אין אדם יאמר ביום ההוא לאמר אעשה כעשה מצרים* *Ægyptios*. Idemq; ne fieret, hâc ipsâ lege sancivit. Ut contentiones, parentumq; exacerbaverant, ut cum vita conciperent, nec prius, quam gentes in mutua pernicietio, Mofi dicitur.

(i) *Deut. XXIII. 7.*

§. IX. At longe a Mofes discessum cum Pharaonis elusionem inquit, sacrificabimus ab Ægyptiis quippe etare nefas fuit, teste M Hebræorum verò sacrilegium occupabant locum. Numen voluit,

ri odio, nec
Hebræi pro
& funest
mentibus
lanc execra
ne fieret, ips
(i) Ne ab
Edo
Utrol
mqve di
vitali a
quam a
odiu
niciem
ge alia c
m gente
sionibu
s abomin
quippe
e Mofe
sacrificij
Id
uit, ut
ausa subest,
Israelicâ p
s occurrens:
ationem Æ
ves arietes
Maimonide
, non sane ult
ne ideò fieri sa
gyptiorum supe

tionem eo promptius dediceret (1) Jacobi progenies, gens integerrimis moribus imbuenda. Hebræorum ergo sacra, præsertim sacrificia, non poterant non abominationi esse Ægyptiis. Vim autem superstitionis planè ignorat, qui non summum odii & averſationis gradum, de Ægyptiis dum hæc afferuntur, animo conceperit.

(k) Maimonides in *Moreh Nebuchim part. III. c. 46.* (l) *Sic enim inquit Maimonides l. c. curantur opinionēs præva per extremam illorum conararum. Accedit Cornelius Tacitus de Judæis verba faciens: Cæsus aries velut in consumeliam Hammonis: Bos quoque immolatur, quem Ægyptii Apim colunt. Historiar. lib. V. circa inis. Sic & Oſarſiphum, h. e. Moſen, multa Ægyptiorum conſuetudinibus contraria ſanciviſſe, Manetho docet apud Fl. Joſephum contra Apionem p. 1033. add. Theodoretus lib. VII. Græcar. Affect. p. 384.*

§. X. Si per omnia Scripturæ documenta ire vellem, idem læpius nobis non sine tædio, dicendum eſſet. De morbo Jobi non diſceptabo. Agant hoc quorum magnopere refert abdita rimari. Certè talem tuiſſe facile mihi perſvadeo, ut cum Cicrone nō tantum naſorum, ſed & ſenſuum omnium peſtem eundem vocare audeam. Quid ergo mirum ſi nauſcabundi à Jobo profugerint, etiam amicorum optimi. Aſt horum tædium ſiſtit voce *an* ſacer Spiritus. c.
B XIX.

XIX. 19. & XXX. 10. Nec in ce-
 tiorem sensum hanc vocem
 quibus de hominibus usurpa-
 LXXXVIII. 9 CVII. 19. Jobi
 XXI. 6. Prouerb. XIII. 19. X
 VIII. 7.

§. XI. Hæc autem quæ
 buitur abominatio, quin sa-
 cum trahat, aut labe quâdam
 nime dubitandum est. Ho-
 lō si removeas, tum demu-
 DEI sit abominatio, quâ pe-
 num execratur. Neq; eni-
 execrabile esse, per ineffab-
 tatem & consummatam
 dubitaverit. Ast vero ut
 ris animi commotionib9,
 ac auersatio augetur inter-
 sumit; quandoque decre-
 verosque adeo gradus a-
 mortalium indoli, de Nu-
 sus se attemperat divin-
 quidem peccata vehemen-
 dio, ipse significat DEUS
 secius tamen, quædam n-

in ceteris l-
 cem expon-
 usurpatur.
 Jobi IX. 31.
 X X I X.
 em quæ
 in sapi-
 adam si
 Hoc a
 nemum
 a pecca-
 enim
 stabiler
 am per
 ut in ho-
 ab9, ipsur
 interdun
 crescit
 us admi
 Numin
 iuinus S
 mentis
 Eus ac
 in non

telles, quæ
 & vna homi-
 ud quippiam ill-
 Numinis lan-
 ctionem ne-
 mine, cum
 n quoque o-
 & incren-
 & imminuit
 cit: ita san-
 loquendo
 piritus.
 mo se proseq-
 profitetur: n-
 tantum odio sed

super abominationi sibi esse, diserte pronuntiat. Idque profecto non alia de causa, quam ut nos edoceat ipse, turpia quidem esse cuncta vitia, quaedam tamen turpiora aliis.

§. XII. Enimvero Stoicorum neutiquam probare placita possum, asserentium; (m) *ἰσα τὰ ἀμαρτήματα ἐσσι.* Recte Horatius: (n)

Quae paria esse ferè placuit peccata, laborant,

Quum ventum ad verum est: sensus moresq; repugnant,

Atque ipsa utilitas, iusti propè mater est aequi.

Mox addit:

Nec vincet ratio hoc tantundem ut peccet idemque,

Qui teneras caules alieni fregerit horti, Et qui nocturnus Divum sacra legerit.

Quin antiqui Ecclesiae Doctores, hanc sententiam in quibusdam coelestis veritatis depravatoribus & condemnarunt, & contecerunt argumentis. Augustinus sententiam terat: (o) *Ilud de inseparabilitate virtutum omnibus Philosophis placuit; hoc autem de paritate peccati*

B. 2. 64

catorum soli Stoici ausi sunt
omnem sensum generis humani
vanitatem in Ioviniano illo-
stia Stoicus erat, in aucupati-
sensandis voluptatibus Epicu-
ris sacris dilucidissime convul-
res Novationarum eandem
brosius: & Justus Lipsius (P)
terequin Stoicæ disciplinæ
mnat, atque notat lapillo.

(m) ap. Diogenem Laërtium
add. Ciceronis Oratio pro M.
(o) lib. II. de Sens. Ja. Apost.
lib. III. Manuduct. ad Philos.

§. XIII. Non tantu-
turpius dicitur altero, pro
nobilius aut ignobilius o-
pacto & bonarum actio-
stantior erit altera, sed &
Etatum peccatum, aut m-
ut aut majorem aut min-
habere concipitur: que
vitas à rectitudine mag-
judice quoq; Illustri D.
dorffio. (q) Adde & istu-
peccatorum magna sit

Sunt dispu-
sumant. Q
o illo, qui u-
upandis au-
Epicurus au-
convicti-
adem quo-
ius (P) ip-
line vin-
pillo.
rium lib.
pro Muræ
Apost. cap.
bilos. Stoi-
antum
prout a-
us object-
ctionum
ed & for-
at minus
minorer
quemac-
magis re-
Dom
istud,
sit ina-
ro crimen unu-
tio aliqua ci-
um verlatur:
una longe
naliter ac in le-
aut majus est
n distantiam
Imodum un-
cedit quam a-
no Samuele Pu-
uod ratione
quoniam

merito censetur, majorique odio dignius, quo divina, quam quo humana lex migratur: & ex divinis legibus eas violare, quæ ad omnes homines pertinent, majus merito nefas habetur, quam quæ Hebræis tantum sunt observandæ.

(q) lib. I. de Jure Nat. & Gent. Cap. VIII. §. 1.

§. XIV. Facere utique ad nostram causam videtur, quod in Proverbiorum libro (q) dicitur: *Sex sunt quæ odit Dominus, & septem sunt abominationi anima ejus.* Hoc quidem nonnulli perinde esse autumant ac si dixerit sacer Spiritus, sex priora vitia longè minus turpia esse, quam septimum, videlicet susurrationem, indeque Cornelius à Lapide (r) eo usque adductus est, ut contendat, susurrationem longè abominabilius vitium esse ipso homicidio. De hoc enim ceterisque vitiis tantummodo dicitur: *וְשֵׁשׁ אֲדִיט דּוֹמִינֵי* *adit Dominus*, ast de susurratione additur: *תַּעֲבֹר נַפְשׁוֹ אַבְּוִמִּינַתִּי אַנְשׁוֹ* *Abominatio animo ejus.* En discrimen luculentum! Ast fallitur. Etenim *abominationis* vox, non ad septimum saltem est restringenda, sed æquè pertinet ad priora *sex*, velut *odium*, quod ad ultimum *abominabile*, quoque spectat. Neque verò dicitur: *שִׁבְעִי* *septimum*, sed voce cardinali *שֵׁשׁ* *sex*. Idque
B 3 pror-

prorsus ex lingvæ Hebrææ in
Bochartus (s) demonstravit.
est: *Sex sunt que odit Dominus
sunt abominationi anime ejus.*
Septem hæc vitia adeò turpia et
DEUM odio ea prosequi: quin
Et ita sanè quod asserui, haud co-
de accipit robur, manifestumq;
abominationem, discrimen red-
tem crimina dum præcipuè
dicitur, non quidem idololatriam
aliaque scelera, ceu minus gra-
tur: sed inter illa, quæ off-
proximum maximè interve-
præcipuè odio, quin abom-
lacer Spiritus pronuntiat,

(q) *Cap. VI. 16.* (r) *in Comment. et*
ic. fol. 800. add. Delrio T. II

§. XV. Progredi-
bit, seduloque dispicere,
mina, vehemens adeò Nu-
um, ut illi abominabilia
idololatria primum sele-
enim ullum crimen sa-
gnitur. Evenit inde ad

proptus ex lingvæ Hebræe idola
 Bocharus (s) demonstrari. Sed
 est. Sex sunt quæ abo Domini
 abominarum omnia sunt. In
 septem hæc vicia abo culpa est. et
 Deum odio ei prosequi: qui abo
 scita sane quod asserui, hæc consue
 se accipit robur, manifestumq; in
 uisitationem, discrimen redire.
 in crimina dum præcipue caue
 tur, non quidem idololatria. In
 que scelera, cum minus grava hæc
 sed inter illa, quæ officia homi
 num maxime inuervent, hæc
 spiritus pronuntiat.

§ XV. Progredi nunc ad singu
 latoque dispicere, quænam deo
 vehementer adeo Numinis pro
 illi abominabilia videantur.
 ria primum selet omnibus offe
 num crimen lapsus hæc formu
 Evenit inde adeo ut ipsa idola

abominarum titulo per eminentiam quandam
 veniant. Namq; & Milcom Ammonitarum
 idolum vocatur: אֲבוֹמִינָתוֹן *Abominatio
 filiorum Ammon*: ceterarumq; gentium idola
 אֲבוֹמִינָתוֹן appellitantur. II. Reg. XXIII 13. Rem
 suscipere infiniti laboris si ingentem conve
 ctare molem, & Scripturæ congrere documen
 ta vellem; quæ idolorum cultum hæc ipsa voce
 exhibent. Adire omnibus hoc tentes licet; mi
 hi viam monstrasse sufficit. Conferantur itaque:
 Deut. VII, 25. 26. XII, 31. XIII, 14. XVII, 4. XVIII, 12.
 XX, 18. XXVII 19. XXXII, 16. 17. I. Reg. XXI 26.
 II. Reg. XVI, 3. XXI, 2. II. Chron. XXI V. 33.
 XXVIII, 3. XXXIII, 2. XXXVI, 8. 14. Esra IX, 14.
 Esai. XLIV, 19. Jerem. II, 7. XVI, 18. XXXII, 34. XLIV.
 4. 22. Ezechielis V, 9. II. VI, 9. VII, 3. 4. 8. 9. 20. VIII, 6.
 9. 13. 15. IX, 4. XI, 18. 21. XIV, 6. XVI, 2. 18. 22. 36. 43.
 46. 51. 58. XVIII, 12. XX, 4. XXII, 2. XXIII, 36. XXXVI,
 31. XLIII, 8.

§ XVI. Quemadmodum itaq; inter of
 ficia hominis, primum facile tenent locum, quæ
 DEO sunt præstanda: ita profecto inter omnia
 crimina nullum abominabilius est, quam quo
 leges quibus hæc officia præcipiuntur, violan
 tur. Intellexerunt hoc probe Hebræorum Ma
 gi-

prorsus ex lingvæ Hebrææ indole,
 Bochartus (s) demonstravit. Se-
 est: *Sex sunt quæ odit Dominus,*
sunt abominationi animæ ejus. In-
 septem hæc vitia adeò turpia esse, ut
 DEUM odio ea prosequi: quin abo-
 Et ita sanè quod asserui, haud conten-
 de accipit robur, manifestumq; in
abominationem, discrimen redditu-
 tem crimina dum præcipuè exco-
 dicitur, non quidem idololatrias
 aliaque scelera, ceu minus gravia
 tur: sed inter illa, quæ officia
 proximum maximè intervertunt
 præcipuè odio, quin abominat
 sacer Spiritus pronuntiat,

(q) *Cap. VI. 16.* (r) *in Comment. in b. l.*
ic. fol. 800. add. Delrio T. II. A. 1.

§. XV. Progredi nunc **C**ad singula juva-
 bit, seduloque dispicere, quæ **N**am demum cri-
 mina, vehemens adeò Numinis provocent odi-
 um, ut illi abominabilia videantur. **N**eq;
 idololatria primum sese omnibus offert. **N**eq;
 enim ullum crimen læpius hæc formulâ inf-
 gnitur. Evenit inde adeò ut ipsa idola aban-

Abominatio titulo per eminentiam quandam
 veniant. Namq; & Milcom Ammonitarum
 idolum vocatur: תעבר בני עמון *Abominatio*
filiorum Ammon: ceterarumq; gentium idola
 ערשׁו appellitantur. II. Reg XXIII 13. Rem
 fulciperem infiniti laboris si ingentem conve-
 ctare molem, & Scripturæ congerere documen-
 ta vellem, quæ idolorum eultum hæc ipsa voce
 exhibent. Adire omnibus hoc tantes licet: mi-
 hi viam monstrasse sufficit. Conferantur itaque:
 Deut. VII, 25. 26. XII, 31. XIII, 14. XVII, 4. XVIII, 12.
 XX, 18. XXVII 19. XXXII, 16. 17. I. Reg. XXI 26.
 II. Reg. XVI. 3. XXI, 2. 11. II. Chron. XXI V. 33.
 XXVIII, 3. XXXIII, 2. XXXVI, 8. 14. Esra IX, 14.
 Esai. XLIV. 19. Jerem. II, 7. XVI. 18. XXXII, 34. XLIV.
 4. 22. Ezechielis V, 9. 11. VI, 9. VII, 3. 4. 8. 9. 20. VIII. 6.
 9. 13. 15. IX, 4. XI, 18. 21. XIV. 6. XVI, 2. 18. 22. 36. 43.
 46. 51. 58. XVIII, 12. XX, 4. XXII, 2. XXIII, 36. XXXVI,
 31. XLIII, 8.

§ XVI. Quemadmodum itaq; interof-
 ficia hominis, primum facile tenent locum, quæ
 DEO sunt præstanda: ita profectò inter omnia
 crimina nullum abominabilius est, quam quo
 leges quibus hæc officia præcipiuntur, violan-
 tur. Intellexerunt hoc probe Hebræorum Ma-
 gi-

gisti, (r) Indigne detestatur
Nunc, eamque divinitus
nam tradituri, id quod de ido-
giendo præceptum atque funda-
rum fundamentum primarium.

(r) Hinc non semel pronuntiant

כָּל הַצִּוְוֹת פְּרָטִים Præceptum de cunctis
ceptorum cunctorum. it. כָּל הַצִּוְוֹת

fundamentum est, quo cetera inniuntur.
Difertè Maimonides :

הַתּוֹרָה כְּלֵל הַכָּל הַבְּרִייתִים
transcendens exhibendum esse professus fuit.

Legi universe, & universis Prophetis.
Sarab Cap. II. add. Gemara Babylonia
fol. 25.

§. XVII. Morali vero
ri Naturali repugnare idolo-
Ecquis enim est, qui Dei noti-
statim infinitæ virtutis, perfec-
tis, essentiam concipiat, &
ri posse, ut, qui infinitæ per-
lem habeat? Sane autem
rum, qui hoc modo inferior
Dei nomine non comprehendet, &
eodem indignus erit, si eadem eos gaudium
jestate contendas. (u) Hunc ergo unum
dum, eadem ratio dicitur.

lectionis est

(u) *Pauò aliter rationes subducit Athenagoras, ut evincat, ex ratione constare, unum saltem esse Deum, in Legat. pro Christianis p. m. 66.*

§. XVIII. Neq; verò hoc rationis dictamen obfuscare aut longa dies, aut obfusâ quasi caligine, vel infernalis genii, vel prava hominum indoles delere potuit, ut non subinde splendidissimi emicuerint & effulserint radii, (x) luculentissimo profecto documento, nihil magis à naturâ hominis alienum esse, quam aut plures Deos colere, aut sibi ipsi fingere atq; formare Numen,

(x) *Sapientissimis mortalium semper persuasum fuit, unum esse Deum. De Socrate vid. Justinus Martyr. in Apolog. I. De Platone testatur Porphyrius apud Cyrillum lib. I. contra Julianum. add: ipse Plato in Timæo, atq; Parmenide. Jamblichus de Myst. Sect. I. c. V. Antisthenem Cynicorum Principem Sallustius de Divis & Mundo cap. V. dixisse refert, populares Deos multos esse, naturalem unum. De Stoicis legatur Lipsius lib. I. Physilog. Stoic. Dissert. IX. Quam verò fabularis historia exhibet multiplicem Deorum turbam, unum eundemque esse Deum, pro variis effectis varia nomina sortitum, ipsis quoq; Ethnicis observatum est. Legatur Plutarchus de Iside & Osiride. Macrobius Saturnal. lib. I. c. XVII. Julianus Orat. in Solem. Augustinus lib. IV. de Civ. DEI c. XI. add. Huetius in Dem. Evang. Prop. IV. p. 122. Quin apud Egyptios quoq; mortalium superstitionisimos, Thebaidos incolæ unum crediderunt Deum $\alpha\upsilon\tau\eta\gamma\epsilon\tau$, dictum, teste Plutarcho l. c. & Strabone lib. XVII. vid. Achanasius Kircherus in Prodrum. Copt. Cap. V. & VI.*

C §. XIX.

§. XIX. Nec obstat, quod
us (y) asserit, hasce notiones
uno non esse; nihil eorum quae vi
esse, non æque evidentes esse, ac i
nīs existentia notitiam. Sanè
insitamque mortalium cordibus
tia notitiam, evidentiozem esse h
quam per causarum effectuum
nem acquirimus, cum illa de U
evidentiæ gradu ambulare, az
quid demum sit, sufficit hanc
dentem esse, ut ab omnibus
unum saltem esse DEUM.

(y) lib. II. de Jure B. ac P. c. XX. §.

§. XX. Perperam qu
gone Grotio, ad emolliend
men asseritur, quod in gente
morte fuerit punitum, qui
rum cultores capitalem sub
ut loquitur, *circumstantiam*
rem. Exempla enim, qu
firmat, ut observavit B. Zieglerus,
exclusiva, neque restrictiva,
aliis defectionibus, moris
nequeat. Certè lapidationis
pœnam ic

in Fl
a non semper
demum idolo
si facta
singula
sententiar
non tu
pœnam ic

pronuntiat Maimonides : (d) sed
dissentit Isaac Abarbanel
illicitæ Magiæ species , ad idolorum
cultum, haud obscure innuit.

(b) Deut. XVIII. 12. (c) Enimvero e
quam Theurgiam Græci vocant, q
scernunt, huc planè non spectat.
saltem scientiæ disciplina, teste
Platonem eam didicisse Plinius au
c. I: Tuentur eandem Apulejus
Stomus Orat. 36. & Porphyrius de ab
IV. (d) Dantur enim rursus illiciti
as variz species. Præcipua est
Dæmonem cum homine jungit, &
nides, pronuntians: עו בלה
:קס Quilibet Magus citra dubium.

Nebochim. part. III. c. 37. (e) Sept
lorum cultores locum illis trib
לסתם א לעצמותיהם
eorum. In hunc ordinem Py
fertè redigit. Rursus nonum
:הנוסלים במקרה
Illi, qui judicant ex rebus, quæ p
est illa magiæ species, quam
vid. Commentarius Abarbanel

§. XXII. Inter omnes
modos speciesque, eam maximè
etissimum Numen, quæ Antichristus, non
cultumque, soli DEO proprium, sibi vendica
Idque, ut nonnulli putant, per abominatio

Hebræi ויטו
accidens
apparet
eventum.
appellat.
Hæc
XVII. 1. 1. 1.
ad II. Reg. XVII. 1. 1.

desolationis à Daniele innuitur. Abominatio-
nis voce igitur idolorum cultus designabitur:
ob latissimam verò stragem, quam veritatis &
sanctitatis regno intulit Antichristu, additur:
desolationis. Sunt tamen, qui ad Romanarum
Legionum signa, hæc referunt, in quibus DEO-
rum pariter ac Imperatorum (f) imagines con-
spiciebantur, quas adorare & divino venerari
cultu moris erat.

(f) de hisce Deorum imaginibus, quibus signa militaria
exornarunt Romani vid. Lipsius de Re Militari Roma-
nor. lib. IV. p. 260. De Drusi imagine Tacitum legisse ne-
minem poenitebit lib. II. *Annal.* De Sejani Suetonius; *Mu-
nera Syriacis Legionibus dedit, quod sola nullam Sejani ima-
ginem inter signa coluissent. in Tiber. c. 48.* Adoratas quo-
que fuisse hæc imagines idem Suetonius testatur; *Ar-
sabanus transgressus Euphratem aquilas & signa Romana, Ca-
sarumque imagines adoravit. In Caligula c. 43.* Hanc Prin-
cipum venerationem, quæ aut illis, aut illorum imagi-
nibus deferabatur, inter præcipuas idololatriæ species
refert. R. Isaac Abarbanel l. c.

§. XXIII. De nefandis quibusdam impu-
risque commixtionibus, nunc mihi dicendum
est, de quibus in specie, (d) quod sibi abomi-
nationi sint, Numen profitetur. Huc præci-
pue Pæderastia pertinet, siue concubitus cum
masculis; quem cum ipse divus Paulus *παρὰ φύσιν*
(h) esse pronuntiet, haud difficulter in eam quis
in

inderei sententiam posse, cum
maximè cum pugnare. Quicquid
legi divinæ positivæ universali hu
bendi modum adversum esse, ex
Non alio autem magis quam in
scelere irritari Numen Sodomitica
sti exemplo, seros quoque ne
docebit secula.

(g) *Levit. XVIII. 22. XX. 13.* (h) *Rom.*
Etotes inter crimina quæ Ecclipsin
rastram quoque referunt. vid. R. S.
des in le Gibborim fol. 98. (i) *Sodom*
sceleris inventores esse præter alios
dunt. Lothum Sodomitas increp
moratur, scelerisque hujus inculc
se, non precesse Vas in eo quisquam e
Guilielmus Postellus de Orbis Conc

S. XXIV. *Farcor, nulli*
frequentius apud *Ethnicos* fuit
concubitu. Quin *Philolopho*
mis, & cum primis *Stoica* lecta
noni, *Chryssippo, Cleanthi, Marc*
probatam fuisse, *Sextus Em*
mat. Sed gentium mores, &
stantium auctoritas & senten
dem naturale semper jus indio
evincunt, tale quid à Deo legi

generi non fuisse interdictum. Non tamen & inter Ethnicos defuerunt, qui scdum ejusmodi scelus fuerunt deestati. (1)

(k) *lib. III. Pyrrhoniæ. Hypothef. c. 24. add. Josephus lib. II. advers. Appionem.* (1) Cajus Cornelius fortissimus ceteroquin VIR, à Cajo Fescennio Triumviro hoc nomine accusatus est, nec Tribunorum auctoritate à mortis supplicio potuit liberari. In homines, qui effrenatis hisce cupiditatibus habenas laxant, impunè ferrum stringi, Clusi exemplo comprobant Romani, ipso Mario adeo non zgrè hoc ferente, ut jure czsum pronuntiaret. Vid. Valerius Maximus *lib. VI. cap. 1.* Petrus Ærodius *lib. II. De creator. tit. 46.* add. Henricus Salmuth. in Gvidonem Pancirollum *de Reb. Memorab. & Deperd. ad Tit. XLVII. p. 222.*

§. XXV. De adulterio itidem in specie pronuntias DEUS, quod sibi abominationi sit, apud Ezechielem Vatem (m) Et vero positivâ lege universali sancitum esse, ut matrimonii fides sancta sit & inviolabilis, satis constat. Suffragatur huic in tantum Lex naturæ, in quantum matrimonium eâ conditione initum fuit, ne per dies vitæ alterutri conjugi liceat corporis copiam aliû facere. Tum si secus se gesserit, sanctissimum naturæ, de fide servandâ decretum violavit. Et inde criminis hujus scditas elucescit; quam & hinc colligunt Hebræi Doctores, (n) quod DEUS idololatriam non aliâ sæpius, quam adul-

terii imagine sistat : cui addunt,
ulterii in gente suâ, semper fuer.

(m) *Cap. XXXIII. 16. 27.* (n) vid. R.
Aaronides in *Keli Fakar fol. 107.* qui
feminarum, quæ adulterii suspicio
explorandâ, divinitus traditur, de i
pretatur. Ast futile prorsus est, qu
de non colendo alieno Deo, & n
violandâ præceptum, vel ideo pari
re passu, quia in Mosaicis tabulis
quasi lineâ comprehendantur. Se
adulterii fœditatem spectat, quod
Etiores putant, per adulterium rot
lari. Idque exinde probant, qui
Etâ decimam Ephz partem, DEO
jus enim rei ratio redditur in R

וְיָדַעְתָּ כִּי לְמַעַן
quæ adultera ux
gum peccavit. fol. 229. seq. Eadem
fol. 73. add. Aben Schuib. in *Ca*
col. 1. Isaacus Karo fol. 80. Huc
lomonis : Invenio ego amarius qu
delicet, quæ est decipula & rete. Et
tiones ad fœditatem adulterii
runt R. Abraham Seba. in *Zer*
Laniado in *Keli Chembda fol*
ment. in *Legem fol. 208. col. 2.*

unt pœnam adulterii fuisse
ci genere inter se disceptant.
drinc. X. p. 79. Sixtinus Amama
Philo, non tantum Hebræis, sed
in more positum fuisse, mo
mat. In quo eundem falli
Seldenus de *Uxore Ebraica*

(o) In eo omnes conveni-
vid. Coccejus ad Sancte
lib. III. p. 61
III. c. XII. p. 277

§. XXVI. Observatum quoque ejusdem gentis Doctoribus (p) est, quod in sacris literis vox ~~corruptela~~ *corruptela*, quando ad malas actiones transfertur, de nullo alio crimine, quam de idololatria & impuris, maximeque nefandis quibusdam commixtionibus adhibeatur. Et hæc fuisse crimina, quæ mundo priori diluvium perniciemque universalem attraxerunt, hoc præcipue freti argumento, contendunt, quod eadem voce Moyses antediluvianum mundi scelera exprimat. Quin hinc causam arcessunt, cur de nullo alio scelere, quam de idololatria & impuris quibusdam commixtionibus, læpius dicatur, quod sit abominationi Domino. Istud extra dubium est, idololatriam ac adulterium non tantum ideo abominabilia dici, quia lex moralis per ea violatur, sed ratione objecti illorum foeditatem haud leviter augeri. Quemadmodum enim idololatra DEUM immediate, ita adulter & DEUM & homines multiplici ratione lædit.

(p) vid. R. Ismael ad Genes. VI. 12.

§. XXVII. De ceteris peccatis, quibus lex moralis migratur, cum raro admodum hæc detestandi formula legatur, cuncta unico complectar fasce. Et populi quidem Israelitici scelera, inter quæ tamen idololatria eminebat, ex-
 D cra-

crimine, cui additur, non alias quam quæ Israeli-
ticam saltem obstringunt gentem, migrari leges.

§. XXIX. Juvabit tamen & ista, quæ in
contrarium afferri possunt, expendere accurati-
us. Præcipuum istud est, quod de immundis
animalibus non edendis, quandoque dicatur :
לֹא תֵאָכְלוּ מִכָּל הַחַיָּה הַתְּמֵאָה ne edas omnem abominationem. Mul-
ta profectò obstant, quo minus diserte quis affe-
rere queat, non morale quid, in hâc latitare lege.
Enimverò qui levi de causâ animalia quædam
vetita fuisse arbitrantur næ ! isti rem illam pa-
rum exploratam habent, nec ita ut par est, de sa-
pientiâ Legislatoris sentiunt. Quis vero credat,
ad Ægyptiorum imitationem (s) hoc facere de-
buisse Israelitas. Non imitari, sed execrari ho-
rum mores, hoc demum Israelitas decebat; Sic
& falluntur plane qui hâc lege aut sanitati (t)
gentis Hebrææ consuluisse DEUM, aut ejus explo-
rare obsequium (u) voluisse, simulque com-
monefecisse, ut sobriè viverent, mentemque ab
omni impuritate ac seculi labe illibatam serva-
rent, contendunt. Sanctitati enim, non sanita-
ti gentis hujus hâc lege se prospexisse, ipse DEUS
fateatur : ad obsequium explorandum, jam suf-

D 2

fi-

cratur Numen Psalm. CVI. 46. Esai.
 20. XLI. 24. XLIX. 7. Jerem. VI. 15. V
 VI. 11. XVI. 50. 52. De quibus ho
 piis ac prævaricatoribus usurpatur
 LIII. 2. Proverb. III. 32. XI. 20. XV. 9.
 16. XVIII. 24. XXXIII. 29. Job. XV.
 tis Gentilium, inter quæ rursus i
 mum tenebat locum I. Reg. XIV. 2.
 ciis Psalm CIX. 163. Proverb. XII. 2.
 De injustitiâ in ponderibus &
 XXV. 16. Proverb. XI. 1. XX. 10.
 consiliis pravis Proverb. XV. 26.
 quo improbum absolvente & c.
 nocentem Proverb. XVII. 15.
 XVI. 5.

§. XXVIII. Jam collig
 priam ac genuinam formulæ
 vitia, quibus morales violat
 Certè frequentissimum violat
 usum hoc evincere. Si quæ
 duci possent exempla, pauca
 vim voci propriam intrinsec
 eam significandi rationem
 evidentissimè demonstrat

crimine, cui additur, non alius quam quæ Israeli-
ticam saltem obstringunt gentem, migrari leges.

§. XXIX. Juvabit tamen & ista, quæ in
contrarium afferri possunt, expendere accurati-
us. Præcipuum istud est, quod de immundis
animalibus non edendis, quandoque dicatur:
שֶׁקֶץ הוּא, vel ut alibi Moses (r) dicit: לֹא תֵאָכְלוּ
כָּל תְּבוּעָה *ne edas omnem abominationem.* Mul-
ta profectò obstant, quo minus diserte quis affe-
tere queat, non *morale* quid, in hâc latitare lege.
Enimverò qui levi de causâ animalia quædam
vetita fuisse arbitrantur næ! isti rem illam pa-
rum exploratam habent, nec ita ut par est, de sa-
pientiâ Legislatoris sentiunt. Quis vero credat,
ad Ægyptiorum imitationem (s) hoc facere de-
buisse Israclitas. Non imitari, sed execrari ho-
rum mores, hoc demum Israelitas decebat; Sic
& falluntur plane qui hâc lege aut sanitati (t)
gentis Hebrææ consuluisse DEUM, aut ejus explo-
rare obsequium (u) voluisse, simulque com-
monescisse, ut sobriè viverent, mentemque ab
omni impuritate ac seculi labe illibatam serva-
rent, contendunt. Sanctitati enim, non sanita-
ti gentis hujus hâc lege se prospexisse, ipse DEUS
fateatur: ad obsequium explorandum, jam suf-
fi-

D 2

ficiebant religio-
res, docebat Deum
to ciborum genus
à stultitiâ abluunt. Deum
dem hæc lex ad sacrosanctos
lestis revelatæ capitæ (x). per
istud, quod inter Gentes atque
discrimen: sed hanc legis illæ
nondum hoc ipso evincitur.
que prægnantem, ast nobis
esse rationem, cur Deus hanc
contendo. (y) Simul verò
posse nego, num ad solos ju-
lias gentes, legis hujus refer-

(q) *Levit. XI. 10. & alibi.* (r) De
hamis opinatur in *Com. Chr.*
stipulatur Spencerus, quem
tavit Wächterus. (s) Ita
Nachman *ad Lev. XI. 10.* sed refer
ser. fol. 217. & Arama ad Levit.
(x) v. Eusebius *lib. VIII. P.*
Theologis tum veteribus, tu-
cie haud obscure mecum, pre-
lomoh Jarchius, qui nefas
legis hujus inquirere, cum
תָּבִיחַ וְלֹא תִבְחַן
וְלֹא תִבְחַן וְלֹא תִבְחַן
Non est Tibi. (y)
inquirendum, sed sacras & dic-
ta nulla datur investigatio. In *Com.*

§. XXX. Sed de legis hujus sanctitatem ipse inculcat DEUS: (z) *Quia ego Dominus DEUS vester, & sanctificabitis vos, & eritis sancti, quia sanctus ego sum & ne contamine- tis animam vestram omni reptili &c.* haud obscuro quidem documento, profundius quid & sublimius hâc lege occultari, quam primâ præ se fert fronte.

(z) *Levit. XI. 44. 45.*

§. XXXI. Non verò solis Hebræis datam hanc legem inde quis colligere posset, quia & ante Moïsis tempora Patribus sanctissimis religiosè fuit observata. Certè ad Noachum de animalium, ratione munditiei diversitate, ceu de re pervulgatæ notitiæ DEUS loquitur. (a) Accedit, quod gentibus antiquissimis in more quoque positam fuerit, immundorum animalium esu abstinere. (b) Hæc à Progenitoribus suis, qui ab illis quibus fortè hanc legem DEUS dedit, hoc acceperunt, discrimen istud edoctas fuisse quis dubitabit? Hæc ergò me adducunt ut credam, sub lege istâ morale quid latere, quo DEUS gentes omnes olim obligari voluit: quod luculentius designari posset, si causa legis nobis innotesceret.

D 3

(a) Ge-

(b) *Aben Ezra*
et Bocharus in
Indorum
Pythagoras
Hebraeis illum accepit.
olog. lib. IV. Exercitat. II. §. II.
pag. 534.

§. XXXII. Cur autem
postquam alteri nupsit, à Viro
éta, Numini abominationi esse
lectu haud adeo est difficile,
sus interdictum est marito,
atam, (d) sed tum demum
(c) quod dum secus accipit
pido fallitur. Nubere enim
violatâ posterioris matrimo
quod utiq; non tantum cur
sed & cum eâ naturæ lege
docet, pugnat. (f)

(c) *Deut. XXIV. 1.* (d) *Maino*
petens, minimè repudiatam
tuisse docet: וְאִם
facta est. Quod si vero nond
lum licere, ut prius nubat,
autumat: וְאִם לֹא
in Hilcoth Ischoth. Cap. XI. §. 12.
proffus non, licet etiam alter
Marito potuerit repudiata:
rem volenti modus prescribitur.

impeditur, praeter eam qui dimisit, & Sacerdotem. lib. II. de
Jure B. & P. c. V. §. 9. (f) Aliam quidem rationem, cur
repudiatam, quae alteri nupsit, non licuerit priori ma-
rito ducere, affert Abarbanel. Aegyptiis enim solenne
fuisse dicit, ut Uxores saepius permutarent, uxor quoque iam
alteri nupta, ad priorem rediret maritum. Huic con-
suetudini obviam ire legem divinam, in Commentar. ad
Deut. XXIV, 4. Sic & Isaacus Arama: *אדם לא כן הוה*
עקר סתירות האנשים המותרים בחוקים
מותרים ותמלא הארץ וסו. Quod si hoc non pro-
hibitum esset, tam porta aperta esset hominibus levibus ad ne-
gociationem exercendam cum uxoribus suis & permutandum
eis, & sic repleveretur terra sterilitate. Sed hisce non
opus est ambagibus. Vid. Arama in Deut. XXIV, 4.

§. XXXIII. Et ita quoque sese res habet in
aliis. In sacrificiis pecora labis omnis ac vitii
expertia, offerri sibi volebat Numen. Sectis
qui faciebat, illi erat abominationi. (g) Rite
enim qui colere DEUM volunt, fraudes omnes
ac simulationem ut procul facessere jubeant, ne-
cesse est. Id verò & ratio dicitur. Hæc purâ
mente DEUM venerari jubet. Secus qui se ge-
rit, DEUM se fallere posse credit, seq; illum quem
adorat, ne pro DEO quidem habere ipso facto
proficetur. Quis verò credat, hunc pura men-
te atque sincere DEUM colere, qui quod homi-
nibus tordet, id DEO dignum esse arbitratur, qui
ut avaritiæ, suisque interviat cupiditatibus, pa-
lam illudere DEO non dubitat. (h) Quemad-
mo-

modum igitur impiorum sacr
stantissima, placare DEUM non
non tam vitio commaculata po
quas significabant, impure atq;
ad iram illum provocabant.

(g) *Dent. XVII. 1.* (h) Et hæc quoque
tiles docuit, quod, si DEUS sacrifi
hæc deberent esse immaculata, talia vi
um gratumq; offerentis animum in
ptius legi poterit Chazremon apud
Abst. ab esu animal. Nec Romanis
le, ex hisce Virgilii patet:

*Quatuor eximias præstanti corpo
Ducit, & intacta totidem cer.*

*lib. IV. Georg. add. Hieronymus Mag
or. Cap. IV.* Hinc vergente ad interit
gione, morbidis mutilisque animal
quod illis exprobrat Tertullianus
seque adeo a majorum descivisse n
guificabant, vid. Auctor *Observat.
Sacrificia.* Nullus ergo dubito, quin
Hebræorum Doctores, qui nisi
hoc fancivisset, perinde esse autu
fana an morbida, Deo quis offer
Tit. Sebachim fol. 115. Vim quidem
piunt. Fraudes & hypocrisin dete
imperfecta animalia recusat. Hæc
modi sacrificiis occultentur, nunq
fuisse abominationi, certum est.
S. XXIV. Nimirum
colere, lege quidem positivâ

præceptum est. (i) Multa tamen in illorum oblatione occurrebant, quæ etiam illa colendi DEUM ratio, quam natura homines docet, ab omnibus exigit. Quocunque enim modo, sive per preces sive per sacrificia, suum quis erga DEUM obsequium testetur, semper ut ab animo probo ac integro, siquidem DEI sibi quis favorem pollicetur, hæc proficiantur necesse est. (k) Ita verò cum impiorum sacrificia minimè comparata sint, mirum non est, quod non semel, hæc sibi abominabilia esse, DEUS profiteatur. (l)

(i) De sententiâ Doctorum gentis Hebrææ vid. Seldenus *lib. II. de J. N. & G. juxta disciplin. Hebræor.* Gregorius de Valentia *lib. I. de Misa c. XX.* & ipse quoque Hugo Grotius *ad Genes. IV. 3. & Exod. XV. 26.* à naturæ quodam instinctu, hunc modum colendi DEUM derivant. Id quoque rationibus probare annititur Paulus Burgensis Episcopus in *Scrutinio Scripturam: part. II. Distinct. I II. c. XI.* Sed rectius Eusebius, κατὰ θεῶν τῆν ἐπινοίαν, vel potius ex DEI præcepto sacrificia orta esse judicat. *lib. I. Demonstrat. Evangel. c. X.* Idque omnino ita se habere Caini & Abelis sacrificia, sine dubio ex Numinis præscripto oblata, comprobant, Noachi quoque exemplum testatur. Vid. hæc de re Peucerus *de Divinat. fol. 137.* Stuckius *de Sacra & Sacrificiis Gentilium p. 10.* Andreas Rivetus *Exercit. 42. in Genes.* Jacobus Bölducius *de Ecclesia ante Legem lib. I. Cap. 2.* Johannes Cloppenbergius *in Scholâ Sacrificiorum Patriarchalium p. 116.* (k) Hinc Persius *Sat. II.* & Horatius *lib. III. Carm. Ode 23.* impuris hominibus nequicquam prodesse sacrificia disertè pronuntiant. Plato in *Alcibiade;* & Pythagoras apud Philostratum *de vitâ Apollonii Thyanaei lib. I.*

*lib. I. eadem doctrina
de suffitu impio
Abominatio mihi est*

§. XXXV. Ve

permutare, cune
betur. Equidem
nihil vitii secum
clides Megaricus
fine periculo do
Ast nefandis sceleribus, præsertim
mixtionibus talis permutatio
occasionem præbet. (n) Hanc non
bræi, sed & omnes evitare
Secus qui faciunt, dum
fenestram aperiunt, jure
quibus hæc vitia prohibe
adeoque sunt abominat
dit quod cum vestibus,

(m) vid. A. Gellius *lib. VI. No*
corum sapientioribus fu
Jureconsultum. De C
refert, multorum re
quod muliebriusus sic
stes permutandi Eth
Concilio Gangrensis.
47. 30. De Sulpitio G
nuntiavit P. Africanu
fecerit quod Cinedi face

§. XXXVI. Quod

*un dicit De us
conf. et Proverb. xxi
in hominibus utri
que sexui propa
merito tunc la
hæc permutatio
a sanioribus de
muliebri ut
vestium non
tenetur
contra eas
non raro
A. Attic. c.
t improba
aliqua imp
reventiones
Ab
Ab
Gracia
Ab
Ab*

te dicitur, execrari Numen eos qui templum profanarunt: de cultu sacro populi Hebraei (n) mimè intelligi debet. Quemadmodum enim structura templi ab eodem delineata Ecclesiae novi fœderis imaginem luculentam exhibet: Ita profanare templum dicuntur, qui cum sacro cœtui accenseri cupiunt, profanis impurisq; moribus, ut ab eodem arceantur, prœmerentur. Ut autem homines eâ quâ par est animi observantia, DEUM colant, quemadmodum se coli velle, revelavit omnesq; docuit, & hunc in finem pravos improbosque, & qui cum hoc cultu pugnant, mores exuant, id quidem à ratione non abhorret. Hæc enim jubet, ut, si DEUS doceat quo pacto coli velit, ita quoque eundem colamus.

(n) Ethnicis quidem in illud templi atrium patebat aditus, quod חדרו siue *communis* vel *profanum* vocabatur, vid. præ ceteris Constantinus L' Empereur *ad Tractat. Talmud. Middoth.* Ultra progredi nefas erat. Quod si ad interiora penetrarent, templum profanatum censebatur. conf. Johan. Seldenus *de J. N. & G. juxta discipl. Hebr. p. 300. & 301.* Hanc Hebræorum consuetudinem, ad sacra novi fœderis, hæc loquendi ratione transtulit sanctissimus Vates. *cap. XLIV. 6, 7.*

§. XXXVII. Colligo ex hæcenus allatis, nullum facile proferri posse Scripturæ documentum, quo demonstratur, hanc abominandi formulam, de peccatis adhiberi, quibus leges ad so-

lib. I. eadem docent: (l) Proverbia
de fuffitu impiorum dicit Deus
Abominatio mihi est. conf. & Proverb.

§. XXXV. Vestimenta utriusque
permutare, cunctis hominibus
betur. Equidem in se spectata
nihil vitii secum trahit. Laudatur
clides Megaricus, quod veste
sine periculo docentem audiret.
A stnefandis sceleribus, praesertim
mixture talis permutatio
occasionem praebet. (n) Hanc
brai, sed & omnes evitare tenent.
Secus qui faciunt, dum turpissimam
fenestram aperiunt, jure contra
quibus haec vitia prohibentur, per
adeoque sunt abominationi
dit quod cum vestibus, non rar.

(m) vid. A. Gellius lib. VI. Noct. Attic. c.
corum sapientioribus fuit improba
Jureconsultum. De Caligula In
refert, multorum reprehensione
quod muliebrius sit veste. Ab
ites permutandi Ethnicos abhorr
Concilii Gangrensis. vid. Gratian
402. 30. De Sulpitio Gallo muliebr.
nuntiavit P. Africanus: Eumne qu
fecerit quod Cinadi facere solent. ap.
§. XXXVI. Quod denique

te dicitur, execrari Numen eos qui templum profanarunt: de cultu sacro populi Hebræi (n) mimè intelligi debet. Quemadmodum enim structura templi ab eodem delineata Ecclesiæ novi fæderis imaginem luculentam exhibet: Ita profanare templum dicuntur, qui cum sacro cœtui accenseri cupiunt, profanis impurisque moribus, ut ab eodem arceantur, prœmerentur. Ut autem homines eâ quâ par est animi observantiâ, DEUM colant, quemadmodum se coli velle, revelavit omnesq; docuit, & hunc in finem pravos improbosque, & qui cum hoc cultu pugnant, mores exuant, id quidem à ratione non abhorret. Hæc enim jubet, ut, si DEUS doceat quo pacto coli velit, ita quoque eundem colamus.

(u) Ethnicis quidem in illud templi atrium patebat aditus, quod *לוי* sive *commune* vel *profanum* vocabatur. vid. præ ceteris Constantinus L' Empereur *ad Tractat. Talmud. Middoth*. Ultra progredi nefas erat. Quod si ad interiora penetrarent, templum profanatum censebatur. conf. Johan. Seldenus *de J. N. & G. juxta discipl. Hebr. p. 300. & 301.* Hanc Hebræorum consuetudinem, ad sacra novi fæderis, hæc loquendi ratione transtulit sanctissimus Vates. *cap. XLIV. 6, 7.*

§. XXXVII. Colligo ex hæcenus allatis, nullum facile proferri posse Scripturæ documentum, quo demonstratur, hanc abominandi formulam, de peccatis adhiberi, quibus leges adso-

§. XXXIX. Jam porrò infero, cum impuræ commixtionēs, & consanguinitatis affinitatisque gradus Levit. XVIII. prohibiti, Numini abominationi esse dicuntur, ex hâc ipsâ formulâ intelligitur, hisce criminibus moralem transiliri legem; nisi luculenter probetur, quare hæc loquendi ratio, vi istâ ac emphasi, quam in ceteris scripturæ locis obtinet, hîc privari debeat. Nullam verò causam esse, ut eo privari debeat, haud difficulter evincitur, præsertim, cum nec alia argumenta desint, quibus probetur, legi morali hæc commixtionēs repugnare.

§. XL. In eo plerique conveniunt, quædam hîc recenseri vitia, quibus leges, quarum vis ad omnes æquè homines pertinet, migrantur. Nonnulli Hebræorum Magistri, (y) huc referunt illas commixtionēs, quas Noachidis illicitas esse autumant. Hisce verò, cum matre, cum novercâ, cum uxore alienâ, cum sorore uterinâ, cum mâsculo, & cum bestiâ convalescere, nefas esse contendunt.

(y) in Gemarâ Babylonica ad Tit. Sanhedrin. Cap. VII. fol. 58. Maimônides Hal. Melachim. c. IX. Idque Hebræi inter alia probant ex Genes. II. 25. Hinc Salomoh Jarchi ad hunc locum: רוח הקדש אומרת כן לחסור על בני נח העירור Verbis illis usus est Spiritus S., ut Noachidis interdicerentur concubitus incesti. conf. Seldenus lib. V. de J. N. & G. c. c. III. Sunt tamen ex ejusdem gentis Doctoribus qui
 E 3 exi.

existimant, Neachi
quz in foro Israel
ut concubitus cum
Et enus commeme

§. XLI. Sed d
gnare commixtio
falluntur. De ad
Et tum est. Nec
probet, concubitus
prohiberi lege.
conjugiis præsertim hoc constat. (z) Qu
enim de pudore ac reverentiâ, quâ Parent
sequi liberi debent, dicitur, (a) id quidem
satis esse si matrimoniali non inter
federe, ast ejusmodi conu
ges, planè non evincit
auctoritates Virorum sapi
quin nihil evincant, hic ve
stituuntur, quia nunqua
pientes hæc matrimonia
res approbaverint. Et i
que sororum commixt

(z) De hisce omnibus vide
cellentissimi Domini
Cap. II. De parentum ac
tius quoque lib. II. de
las se certas ac natural
sufficit, ut B. Zieglerus in
re ab ejusmodi nuptiis
firmissimas D
homasi lib. I
liberorum con
reperite c. II.
Comment ad b.
naturam human

abhorreat nondum probatum est. (a) Ejusmodi, quæ vulgò afferuntur causa, non sufficere ipse agnoscit Zieglerus *l.c.* & prolixius probat Dominus Pufendorfius de *J. N. & G. lib. VI. c. I. §. 28. seqq.* & Dominus Thomafius *l.c.*
 (b) Græcis quidem ac Romanis ejusmodi non probantur concubitus. Connubia filiorum cum novercis eisdem detestatos fuisse Senecæ Hippolytus testatur. De Caracalla novercam ducente Ælius Spartianus *Cap. X.* dixit, eum celebrasse nuptias, quas si sciret leges dare, solus prohibere debuisset. Aliis contra gentibus non tantum novercarum, sed & matrum cum filiis connubia probabantur. Vid. Seldenus *l.c. lib. V. c. XI. p. 623.* (c) Præterquam verò quod ratio, cur Legi naturæ repugnent, hîc dari nequeat, obstant exempla liberorum Adami. Hinc Judæi ad dispensationem aut tolerantiam, quam ex voce *וְיָרֵם לְוִיִּם XX. 17.* eliciunt, alii ad distinctionem juris naturalis in primævum & secundævum confugiunt. Sed perperam. Gentium autem mores hic quoque secum pugnantes legere licet apud Seldenum *7.c.*

§. XLII. Hosce tamen concubitus, ut & ceteros consanguinitatis, & affinitatis gradus, tum explicite tum implicite à Mose (d) prohibitos, legi divinæ positivæ universali repugnare infallibili argumento inde evincitur, quia ob hæc crimina Deus gentiles, in specie Cananæos, (e) punivit. Punire autem non potuisset, nisi præcessisset lex aliqua, quæ cum merè naturalis non sit, restat, ut à Deo data sit, aut ipsis peculiariter, (quod non est verosimile, nec satis ferunt verba) aut humano generi universo. (f)

(d) *Levit. XVIII.* (e) ut patet ex *vers. 6.* Fallitur enim Johannes Marshamus dum in *Can. Chron. Sec. IX. p. 172.* omnia incestus genera, quæ ad *vers. 20. usq;* recensentur, Ægyptiorum propria fuisse crimina contendit, indeque
 in

in illorum odium tam severe prohibito vitiiis, quæ deinceps enumerantur pollutos. Sed aliud res ipsa docet, sceleribus tum Ægyptios, dum Canaan se, dubitari nequit. (f) vid. Grotius Cap. V. §. 13.

§. XLIII. Non verò existimandum hosce ideò punitos esse quod unam harum legum violaverint; id enim ræ S. verbis repugnat, asserentis, quod Canaan fecerint ^{לְהַחֲרִיב אֶת הָאָרֶץ} *destructiones*, indeque à Deo fuerint autem universalis minime, ut Hugo set, ad præcipua saltem capita restringamus nos cogat necesse est, quod sanctio prorsus generalis, Phasi, aliis aliisque verbis sæpius iterat. Etionem prorsus non admittat.

(f) lib. II. de J. B. & P. c. V. §. 14. Grotius allatæ ad hoc nos non enim æquè ac Amramum per vinam ejusmodi contraxisse per Utique in iis quæ legibus divinis dispensatio Numinis locum habet, num contra lege hæc peccasse ræbraa quamlibet cognationem de refutavit Joh. Seldenus l. c. lib. per ^{אֶת אֶתְמוֹן אֶתְמוֹן} *fororem patris* reliquæ rationes Grotii magni porrus ad Grotii loc. cit.

TANTUM